

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2014/34984
Karar No.	2016/5405
Tarihi:	09.03.2016

İlgili Kanun / Madde

7201 S. Teb.K/12

- **TEBLİGAT**
- **VEKİLE TAKİP EDİLEN DAVALARDA ASİL HAZİR OLSA DA TEBLİGATIN VEKİLE YAPILMASININ GEREKMEŞİ**
- **ŞAHSA BAĞLI İŞLEMLERDE ASİLE TEBLİGAT ÇIKARTILMASININ ZORUNLU OLMASI**
- **GENEL VEKALETNAMESİNİN TÜM DAVLARDA TEMSİL ANLAMINA GELMEYECEĞİ BU NEDENLE HER DAVADA VEKÂLET SUNULMADIKÇA ASİLE TEBLİGAT YAPILMASININ GEREKMEŞİ**
-

ÖZETİ Tebligat Kanununun 12 nci ve 13 üncü maddeleri uyarınca, tüzel kişilere tebliğ yetkili temsilcilerine, bunlar birden fazla ise yalnız birine yapılır. Temsile yetkili kişinin herhangi bir nedenle tebliğ yapıldığı sırada işyerinde bulunmaması veya bizzat alamayacak durumda olması halinde, kendisinden sonra gelen bir kimse veya evrak müdürüne, bu da olanaklı değilse, tüzel kişinin o yerdeki memur veya işçilerinden birine yapılmalıdır. Bu sıraya uyulması yasal zorunluluk olup, aksi takdirde tebligat usulsüz sayılacaktır. Tüzel kişiliği olmayan, ancak 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesi anlamında işveren sıfatını taşıyan kamu kurum ve kuruluşları adına çıkarılan tebligatın, kurumun yetkili temsilcisine yapılması gerekir (Dairemizin 03.11.2008 gün ve 2008/4948 Esas, 2008/29807 Karar sayılı ilamı).

Vekâletname sunulduktan sonra tebligatların vekile yapılması gerekir. Vekil ile takip edilen davada, asil duruşmada bizzat bulunsa dahi tebliğin vekiline yapılması zorunludur. Vekile çıkarılan tebligat, kendisine veya kendisi yerine sekreteri veya kâtibine tebliğ edilmelidir. Ancak

isticvap, yemin gibi şahsa bağlı işlemlerde, tebligatın vekile değil, bizzat bu işlemi yapacak asile yapılması yasal zorunluluktur. Vekilin umumî vekâletname ile yetkilendirilmiş olması, müvekkilin talimatı olmadan tüm davaları takip etme yetki ve zorunluluğunu ona yüklemes. Örneğin, hakkında icra takibi yapılan borçlu, vekili aracılığıyla takibe itiraz etmiş olsa dahi, alacaklının açtığı "itirazın iptali davası" bakımından, borçlunun takibe itiraz aşamasında tayin ettiği vekilin, bu davada da yetkili bulunup bulunmadığı davanın açılması sırasında belirli olmadığından, dava dilekçesinin vekil yerine asile tebliği gerekir. Aksi takdirde usulüne uygun şekilde taraf teşkili sağlanmış olmaz. Bu itibarla bir davada vekilin temsil yetkisinin olup olmadığı mahkemece kendiliğinden araştırılmalıdır.

A) Davacı Talebinin Özeti:

Davacı vekili, davalının imzaladığı taahhütname gereği davacı bankadan nakit olarak aldığı ve iade etmediği 3.084 TL ile hak kazanmamasına rağmen davacının kullandığı izinler nedeniyle borçlu olduğu 958,33 TL'nin faizleriyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı davaya cevap vermediği gibi yargılamaya da katılmamıştır.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti ve Yargılama Süreci:

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna dayanılarak, davanın kabulüne karar verilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı davalı temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

Yargılamanın hukuka uygun ve sağlıklı bir biçimde sürdürülebilmesi, iddia ve savunmanın özgürce ileri sürülebilmesi ve delillerin eksiksiz olarak toplanıp tartışılabilmesi, öncelikle tarafların yargılamadan haberdar edilmeleri ile olanaklıdır. Hasımsız davalar hariç olmak üzere, dava dilekçesi ile duruşma gün ve saati karşı tarafa tebliğ edilmeden ve taraf teşkili sağlanmadan davaya bakılamaz ve yargılama yapılamaz.

Davanın tarafları ile vekillerinin davaya ilişkin işlemleri öğrenebilmesi için, tebligatın usulüne uygun olarak yapılması, duruşma gün ve saatinin kendilerine bildirilmesi gerekmektedir. Duruşma günü ile tebligatın yapıldığı tarih arasında makul bir süre olmalıdır. Aksi takdirde tarafların hukuksal hakları kısıtlanmış olur.

Yasalarda aksine düzenleme bulunmadıkça mahkeme kararlarının taraflara tebliği gerekir. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesine göre, iş mahkemelerinde verilen kararlara karşı temyiz süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren sekiz gündür.

Mahkemece karar yüze karşı tefhim edilmiş ise, tefhim edilen kısa kararın 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 383 ve devamı maddelerinde belirtilen şartları taşıması gerekir. Aksi takdirde usulüne uygun tefhimden sözedilemez. Bu durumda temyiz süresi gerekçeli kararın tebliğinden itibaren başlayacaktır.

Yargılama sırasında yapılan tebliğlerle ilgili tebliğ mazbatalarının ve ilgili diğer belgelerin dosyaya konulması gerekir. 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve bu Kanunun uygulanması için çıkarılan Tüzük hükümleri tamamen şeklidir ve titizlikle uygulanması gerekir. Bir davada yapılan tebligatların usulüne uygun olarak yapılıp yapılmadığını hâkim kendiliğinden denetlemelidir. 19.01.2011 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasa ile Tebligat Kanununda esaslı değişiklikler yapılmıştır.

Değinilen Yasayla eklenen 7/A maddesinin birinci fıkrasına göre, tebligata elverişli bir elektronik adres vererek bu adrese tebligat yapılmasını isteyen kişiye, elektronik yolla tebligat yapılabilir. Söz konusu maddenin ikinci fıkrası gereğince, anonim, limitet ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunluluğu getirilmiş, elektronik yolla tebligatın haklı bir sebeple yapılamaması hâlinde, bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılacağı öngörülmüştür. Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılacaktır.

Tebligat Yasasının 10 uncu maddesi gereğince tebligat, tebliğ yapılacak şahsın bilinen en son adresinde yapılır. Bununla birlikte, kendisine tebliğ yapılacak kişinin müracaatı veya kabulü şartıyla her yerde tebligat yapılması olanaklıdır. 6099 sayılı Yasayla bu maddeye eklenen ikinci fıkraya göre, bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığı anlaşılmaması veya herhangi bir nedenle tebligatın yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilip tebligat buraya yapılacaktır.

Tebligat Kanununun 12 nci ve 13 üncü maddeleri uyarınca, tüzel kişilere tebliğ yetkili temsilcilerine, bunlar birden fazla ise yalnız birine yapılır. Temsile yetkili kişinin herhangi bir nedenle tebliğ yapıldığı sırada işyerinde bulunmaması veya bizzat alamayacak durumda olması halinde, kendisinden sonra gelen bir kimse veya evrak müdürüne, bu da olanaklı değilse, tüzel kişinin o yerdeki memur veya işçilerinden birine yapılmalıdır. Bu sıraya uyulması yasal zorunluluk olup, aksi takdirde tebligat usulsüz sayılacaktır. Tüzel kişiliği olmayan, ancak 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesi anlamında işveren sıfatını taşıyan kamu kurum ve kuruluşları adına çıkarılan tebligatın, kurumun yetkili temsilcisine yapılması gerekir (Dairemizin 03.11.2008 gün ve 2008/4948 Esas, 2008/29807 Karar sayılı ilamı).

Vekâletname sunulduktan sonra tebligatların vekile yapılması gerekir. Vekil ile takip edilen davada, asil duruşmada bizzat bulunsa dahi tebliğin vekiline yapılması zorunludur. Vekile çıkarılan tebligat, kendisine veya kendisi yerine sekreteri veya kâtibine tebliğ edilmelidir. Ancak isticvap, yemin gibi şahsa bağlı işlemlerde, tebligatın vekile değil, bizzat bu işlemi yapacak asile yapılması yasal zorunluluktur.

Vekilin umumî vekâletname ile yetkilendirilmiş olması, müvekkilin talimatı olmadan tüm davaları takip etme yetki ve zorunluluğunu ona yüklemesini. Örneğin, hakkında icra takibi yapılan borçlu, vekili aracılığıyla takibe itiraz etmiş olsa dahi, alacaklının açtığı "itirazın iptali davası" bakımından, borçlunun takibe itiraz aşamasında tayin ettiği vekilin, bu davada da yetkili bulunup bulunmadığı davanın açılması sırasında belirli olmadığından, dava dilekçesinin vekil yerine asile tebliği gerekir. Aksi takdirde usulüne uygun şekilde taraf teşkili sağlanmış olmaz. Bu itibarla bir davada vekilin temsil yetkisinin olup olmadığı mahkemece kendiliğinden araştırılmalıdır (Yargıtay 15. Hukuk Dairesinin 02.11.2004 tarih ve 2004/2041-5550 sayılı kararı).

Adreste tebligatın, gerçek veya tüzel kişinin bilinen en son adresinde yapılması gerekir. Burada kastedilen kişinin oturduğu veya çalıştığı yerdir. Asıl olan tebligatın, tebligat evrakında belirtilen adreste muhatabın kendisine yapılmasıdır. Adres niteliğinde bulunmayan yerlerde, örneğin inşaat halindeki binalarda tebligat yapılamaz. Tebligat evrakına adresin doğru ve okunaklı olarak yazılması gerekir. Bir kişinin adresinden başka bir yerde tebligat yapılabilmesi o kişinin tebligatı kabul etmesine bağlıdır. Ev adresine çıkarılan tebligatın herhangi bir nedenle yapılamaması nedeniyle iş adresinde yapılması durumunda, tebligat geçerli kabul edilmelidir.

Muhatap tebliğ yapılacak adreste oturmakla birlikte, tebliğ yapıldığı sırada kendisi veya adına tebliği alacak herhangi bir kişinin bulunmaması durumunda, adreste bulunmama

nedeninin komşu, yönetici, kapıcı, muhtar, ihtiyar heyeti, meclis üyesi, zabıta veya memurlardan öğrenilmesi ve tebliğ tutanağına yazılması, beyanına başvurulmuş kişiye tutanağın imzalatılması, imzadan çekinilmesi halinde tebliğ mazbatasında bunun belirtilmesi ve tebliğ evrakını dağıtan memurun imzalaması gerekir.

Muhatabın adreste bulunmaması halinde, bu durumun geçici veya sürekli olmasına göre tebligat 7201 sayılı Yasanın 20 nci veya 21 inci maddesine göre yapılacaktır. 21 inci maddesine göre yapılan tebligatta, (2) nolu ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih tebliğ tarihi sayılırken, 20 nci maddeye göre yapılan tebliğde ise, ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarihten itibaren onbeş gün sonra tebliğ yapılmış sayılacaktır.

6099 sayılı Yasa ile Tebligat Kanununun 21 inci maddesinde yapılan değişiklik gereğince, gösterilen adres muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olup, kendisi o adreste hiç oturmamış veya sürekli olarak ayrılmış olsa dahi, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim edecek ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırılacaktır. Bu durumda ihbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih tebliğ tarihi sayılacaktır.

Tebligat kural olarak muhatabın kendisine yapılmalıdır. Muhatap adresinde bulunmadığı takdirde, onun yerine tebligatı kabule yetkili kişilere yapılır. Muhatabın konut adresinde süreklilik arzedecek şekilde birlikte oturan aile halkından biri veya varsa birlikte oturduğu hizmetçi tebligatı almaya yetkili kişilerdir. Yetkili kişilerin görünüşe nazaran onsekiz yaşından aşağı olmaması ve bariz bir surette ehliyesiz bulunmaması gerekir. Tebligat yapılacak gerçek kişi işyeri, işletme veya iş sahibi ise, işyerinde bulunmaması halinde daimî işçisine yapılan tebligat geçerli olacaktır.

Tebligatın muhatabı veya adına tebligatı alacak yetkili kişi adreste bulunmakla birlikte tebliğden imtina ederlerse, bu durum tebliğ evrakına yazılmak şartıyla tebliğ işlemi, Tebligat Kanununun 21 inci maddesi uyarınca yapılmalıdır.

6099 sayılı Yasa ile Tebligat Kanununun 29 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, ilan edilen tebligatlarda, ilanın ayrıca elektronik ortamda yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Yasanın 6099 sayılı Kanunla değişik 35 inci maddesine göre, kendisine veya adresine kanunun gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olan kimse, adresini değiştirirse, yenisini derhal tebliği yaptırmış olan kaza merciine bildirmeye mecburdur. Bu takdirde bundan sonraki tebliğler bildirilen yeni adrese yapılır. Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmediği ve adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi de tespit edilemediği takdirde, tebliğ olunacak evrakın bir nüshasının eski adrese ait binanın kapısına asılması yeterli olacaktır. Bu durumda evrakın asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır. Daha önce tebligat yapılmamış olsa dahi, tüzel kişiler bakımından resmî kayıtlardaki adresleri esas alınarak bu madde hükümleri uygulanır. Daha önce yurt dışındaki adresine tebligat yapılmış Türk vatandaşı, yurt dışı adresini değiştirir ve bunu tebliğ çıkaran mercie bildirmez, adres kayıt sisteminde de yerleşim yeri adresi tespit edilemezse, bu kişinin yurt dışında daha önce tebligat yapılan adresine Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluğunca 25/a maddesine göre gönderilen bildirimin adrese ulaştığının belgelendiği tarihten itibaren otuz gün sonra tebligat yapılmış sayılır.

Yine 36 ncı maddede yapılan değişiklikle, tebligat evrakının celse esnasında veya kalemde, taraflara, ilgili üçüncü kişilere, katılana veya vekillerine tutanağa geçirilmek suretiyle veya imza karşılığında "tebliğ konusu belirtilerek tevdi" edilmesi tebliğ hükmüne geçecektir. Bu durumda ayrıca tebliğ mazbatasına düzenlenmeyecek ve masraf da alınmayacaktır.

Tebligatın muhataba yapılabilmesi için, muhatabın medenî hakları kullanma ehliyetine, kısaca fiil ehliyetine sahip olması gerekir. Fiil ehliyetine sahip olmayan kişilere tebligat yapılamaz. Bu durumda tebligatın kanunî temsilciye yapılması gerekir. Ancak bir meslek veya sanatla uğraşan ve ayırt etme gücüne sahip küçükler veya kısıtlılar, bu meslek ve sanatın icrasından doğan borçlardan bizzat sorumlu olduklarından, bu konuda kendilerine tebligat yapılması tebliği usulsüz ve geçersiz kılmaz.

Aksine hüküm bulunmadıkça tebligat giderlerini tebliğin yapılmasını isteyen taraf peşin olarak ödemelidir. Tebliğ gideri verilen süre içinde yatırılmaz ise, talep eden kişi bu isteminden vazgeçmiş sayılır. Dava dilekçesinin karşı tarafa tebliği için tebliğ gideri peşin verilmemiş ve verilen makul süre içinde yattırılmamış ise, dava hakkında 1086 sayılı

Yasanın 409 uncu maddesi uyarınca işlem yapılması gerekir.

Somut olayda, davalı temyiz dilekçesinde dava tarihi olan 11/06/2009 tarihinden önce ikametgah adresini değiştirdiğini, bu adres değişikliğini nüfus müdürlüğüne bildirdiğini, yeni adresinin MERNİS sisteminde kayıtlı olduğunu, dava dilekçesi ve duruşma gününün eski adresi olan adresine tebliğe çıkartıldığını, bilirkişi raporunun tebliğ edilmediğini, davanın başından beri yapılan tebligatların usulsüz olduğunu savunmuştur.

Tebliğat Kanunu'nun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında, kendisine tebligat yapılacak kimse veya önceki maddeler gereğince tebligat yapılabilecek kimselerden hiçbirinin gösterilen adreste bulunmaması durumunda ya da tebbellüğden imtina etmeleri durumunda, tebliğ memurunun tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir ve memurlarına imza mukabilinde teslim edeceği, tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştıracağı ayrıca adreste bulunmama halinde tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildireceği belirtilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise birinci fıkra gereğince tebligat yapılacak adresin "Muhatabın adres kayıt sistemindeki adresi olduğu" belirtilmiştir.

Dava dilekçesi ve duruşma gününün tebliğine dair tebliğ mazbatasının incelenmesinde, yapılan tebligatın Tebligat Kanunu'nun 21 inci maddesindeki usul ve esaslara uygun olarak yapılmadığı, tebliğ olunacak şahsa (davalıya) keyfiyetin haber verilmesini temin açısından komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya bildirilip bildirilmediği hususunun tebliğ mazbatasında yer almadığı görülmüştür.

Ayrıca bilirkişi raporunun, davalıya tebliğ edilip edilmediği, edilmiş ise hangi tarihte tebliğ edildiği dosya kapsamından anlaşılamamaktadır. UYAP sisteminden yapılan araştırmada da, bilirkişi raporunun davalıya tebliğ edilip edilmediği tespit edilememiştir.

Dava dilekçesi ve duruşma gününün tebliğine ilişkin tebligatın usulsüz olduğuna dair önemli bir husus da, gerekçeli kararın tebliği işlemidir. Mahkemece gerekçeli karar, dava dilekçesinin tebliğe çıkartıldığı davalının eski adresi olan adresine tebliğe çıkartılmış ancak davalının adreste tanınmadığından bahisle merciine iade edilmiştir.

Bu tespitlere göre, davalıya yapılan tebligatların usulsüz olması nedeniyle, davalının hakkında açılan davadan haberdar olamadığı, davada taraf teşkili sağlanmadığı, yargılamanın davalının yokluğunda yapılarak sonuçlandırılması nedeniyle davalının savunma ve hukuki dinlenilme haklarının ihlal edildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda mahkemece, davalıya dava dilekçesi ve duruşma günü usulünce tebliğ edilerek öncelikle taraf teşkili sağlanmalı, davalının yargılamaya katılarak savunma ve hukuki dinlenilme haklarını tam olarak kullanması için gerekli usulü işlemler yapılmalı, yargılamaya bu şekilde devam edilerek sonuçlandırılmalıdır.

Taraf teşkili sağlanmadan, davalının yokluğunda yargılama yapılarak savunma ve hukuki dinlenilme haklarının ihlal edilmesi hatalı olup kararın salt bu nedenle bozulması gerekmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, bozma sebebine göre sair temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 09/03/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.